

Dolnoporubský

naše obce

Bezplatne distribuovaný štvrťročník o živote
v obci Dolná Poruba

Ročník III Číslo 4 Október 2013 www.dolnaporuba.sk

hlas

Rodina TJ Slovan v ZOO Bojnice, s. 5. Foto: Peter Martinák

**Aktuálna téma: Čerpanie
eurofondov v Dolnej Porube**

» s. 3

**Vyhodnotenie uplynulej sezóny
pestovateľskej pálenice**

» s. 4

**Tragače a malotraktory môžu
ísť opäť na cesty**

» s. 5

**Medailón etnografky, ktorá
skúmala život v Dolnej Porube**

» s. 6

HLAS SA PÝTA ZA VÁS – ROZHOVOR S KANDIDÁTMI NA TRENČIANSKEHO ŽUPANA

Zvolebnieva sa. Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlásil voľby do orgánov samosprávnych krajov na 9. novembra 2013. Kandidačné listiny na post predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja podala šesť uchádzačov – JAROSLAV BAŠKA, ĽUBOMÍR ŽABÁR, JOZEF LOHYŇA, PETER PALKO, MARIÁN HERDEL, JURAJ SMATANA. Prví traja menovaní počas predvolebnej kampane navštívili aj našu obec. V tejto súvislosti sme im, kvôli objektívnosti, položili rovnaké otázky: Čo ste si všimli v Dolnej Porube? O aké konkrétne priority opierate váš volebný program? Čím chcete reálne prispieť k celkovému skvalitneniu života malých obcí Trenčianskeho kraja, vrátane Dolnej Poruby?

Ing. Jaroslav BAŠKA (5. 4. 1975)

Nominant strany SMER-SD, poslanec NR SR, bývalý minister obrany SR a starosta obce Dohňany. Dolnú Porubu navštívil v rámci 11. etapy cyklistických výjazdov Tour de Baška.

„Počas návštevy vašej obce sme so starostom a ľuďmi preberali aj problémy s obecným rozhlasom a kultúrnym domom. V prvom prípade poskytne vláda SR na svojom výjazdovom zasadnutí 9. októbra v Handlovej z rezervy vlády sumu 5000 € na potrebnú opravu rozhlasu. Dozvedel som sa, že nie všetky práce súvisiace s renováciou kultúrneho domu boli preplatené a starostovi som sľúbil, že sa na to na ministerstve pôdohospodárstva popýtam...“

Ing. Ľubomír ŽABÁR (22. 10. 1957)

Nezávislý kandidát, podnikateľ, bývalý futbalista. Dolnú Porubu navštívil počas futbalového zápasu s Omšeni a poľovníckej zábavy.

„Videl som veľa nových a zrekonštruovaných domov. Vážim si, ako Dolná Poruba vyzerá, taktiež vášho starostu, ktorý je jeden z tých, ktorí vždy urobia všetko pre svoju obec a občanov. Správanie ľudí počas otvorenia prístrešku pri kultúrnom dome by mohlo byť vzorom pre vzťahy medzi občanmi v kraji...“

Mgr. Jozef LOHYŇA (13. 4. 1963)

Nominant koalície (SDKÚ-DS, KDH, SaS, Most-Híd, OKS, NOVA), podnikateľ, bývalý olympijský medailista a majster sveta v zápasení voľným štýlom. Dolnú Porubu navštívil na spiatocnej ceste z púchovského jarmoku.

„Vo vašej obci to žije a je tam útulne. Nerád by som sa tváril, že viem všetko a hneď vyriešiť. Jedno ale viem istotne. Mojou prioritou bude po dvanástich rokoch existencie Trenčianskeho samosprávneho kraja ukázať na reálnych výsledkoch, ako vie priamo vplyvať na zlepšovanie každodenného života svojich občanov. Je veľmi ľahké povedať, že toto nie je v kompetencii kraja, na toto nie sú peniaze...“

Pokračovanie na s. 2.

VECI VEREJNÉ

DOKONČENIE ROZHOVORU S KANDIDÁTMI NA ŽUPANA

Jaroslav BAŠKA: ...Podľa najaktuálnejších informácií je tento problém vyriešený a peniaze by už mali byť na obecnom účte. Preberali sme aj rozvojové témy. Dolná Poruba je súčasťou mikroregiónu Teplička a v jeho poslaní vidím veľký potenciál rozvoja infraštruktúry. Vaša obec je napríklad hlavným cezhraničným partnerom projektu „Modernizace turistické infraštruktúry v území Bílých Karpat“. Hovorili sme o kvalite cestných komunikácií, havarijnóm stave školského nádvorja a žiadosti o finančný príspevok na tento účel. Pochopiteľne, na rad prišiel aj boľavý problém zrušenia II. stupňa ZŠ, ktorý kvôli nedostatočnému počtu žiakov zasiahol desiatky ďalších obcí kraja. Trenčianskemu kraju najviac chýba kvalitné cestné prepojenie z východu na západ v podobe rýchlostnej komunikácie R2 a tiež cesta R6. V zlom stave je infraštruktúra ciest II. a III. triedy. Súčasným zameraním stredných škôl nedostatočne reaguje na požiadavky zamestnávateľov a potreby trhu práce, pokrýkava aj komunikácia medzi župou s podnikateľskou sférou, chýba väčšia informovanosť o kompetenciách, poslaní župy. Možnosti efektívnejšieho využívania finančných prostriedkov z eurofondov sú oveľa väčšie ako ukazuje súčasnosť. Kritiku na nízku kvalitu poskytovania zdravotnej starostlivosti, problémy so zabezpečením adekvátnej sociálnej starostlivosti v zariadeniach v kompetencii TSK som si vypočul v nejednej z 276 zastávok po mestách a obciach kraja. Téma zamestnanosti rezonuje zasa najviac na Hornej Nitre, no práca je vzácna aj v iných častiach kraja. Žalostná je podpora športu a zdravého pohybu zo strany župy, no tým, ktoré som si priniesol z potuliek po kraji, je viac. Cezhraničná spolupráca a projekty s ňou spojené môžu obci priniesť ďalšie finančné prostriedky určené na rozvoj cestovného ruchu, činnosť dobrovoľných organizácií ako napríklad hasičov, zvýšenie kvality života mladých a podobne. Osobitou kapitolou je podpora lokálnej kultúry, zvykov a tradičných podujatí.“

Ľubomír ŽABÁR: ...Príjemných ľudí som stretol aj na futbalovom zápase. Ako bývalý futbalista som bol nadšený z výkonu hráčov i veľkého záujmu ľudí o futbal. Myslím si, že predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja by mal pracovať pre občanov, ktorí v ňom žijú. Toto je moja priorita. Do volieb vstupujem s volebným programom, ktorého cieľom je priniesť do nášho regiónu zmenu v podobe širšieho zapojenia mladých ľudí do rozhodovania o jeho budúcnosti. Naše ďalšie ciele sú: naši mladí musia pracovať doma; viac finančných prostriedkov do vzdelávania a školstva;

podpora kultúrnych podujatí a športovania mládeže; realizácia projektov zo zdrojov Európskej únie; stabilizácia krajských nemocníc; podpora domovov sociálnych služieb. Hoci kompetencie VÚC sú smerom k malým obciam obmedzené, môžeme podporiť kultúrne a športové podujatia. Naším cieľom je vytvoriť funkčný grantový systém, ktorý bude slúžiť na podporu toho, čo obce najviac potrebujú. Námety budem očakávať od starostov obcí a od Združenia miest a obcí Slovenska.“

Jozef LOHYŇA:...Kým ľudia nebudú mať dostatok pracovných príležitostí, resp. kým im nezabezpečíme, aby za prácou, štúdiom mohli dochádzať za primerané cestovné, tak odtiaľto budú odchádzať a obce v našom kraji budú vymierať. Musíme sa pozrieť na to, či dotácie, ktoré sa dávajú napríklad pre autobusových prepravcov, by sa nedali prerozdeliť aj pre dotovanie cestovného. Urobme kraj takým, aby sa tu žilo jedinečne a aby sa sem všetci radi vracali. Myslím si, že sme doteraz urobili veľmi málo v cezhraničnej spolupráci so Zlínskym krajom a nevyužili sme eurofondy aj na tvorbu nových pracovných miest. Musíme urobiť viac pre dôstojný život v tomto kraji. Každý svojim dielom a každý na svojom mieste. Mne slová nikdy nestačili. Za každý doterajší úspech som musel tvrdo zabojsť. Teraz sa o to pokúsím aj v miestnej politike. Mám pocit, ako keby sa v súčasnosti na všetko hľadalo cez peniaze. Vždy sa poteším, keď vidím pekné zrekonštruované staré sedliacke domy. Toto sa nesmie stratiť z mapy Slovenska. Obec, ako Dolná Poruba, ktorá má vyše 650 rokov, sa jednoducho musí zachovať – silná, pekná, rázovitá. Aktuálne si myslím, že napriek ekonomickým ťažkostiam je nutné na dedinách zachovať školy. Vy máte 50-ročnú školu, ktorá v živote obce plní nielen výchovné funkcie. Aj tu platí, že každý na svojom mieste musí urobiť maximum pre revitalizáciu našich dedín. Župa musí zabezpečiť lacnejšie a kvalitnejšie cestovanie a spoločenstvo obce zas miesto, kam sa tí naši rozcestovaní mladí budú radi vracat. Prajem, aby v D. Porube žilo znova toľko obyvateľov, ako v sedemdesiatych rokoch minulého storočia.“

Pre úplnosť doplníme krátku vizitku zvyšných kandidátov: nominant Komunistické strany Slovenska Ing. PETER PALKO je bývalý riaditeľ Leteckých opravovní a Územnej vojenskej správy v Trenčíne, Novodubničan Mgr. MARIÁN HERDEL, predseda Šance ľudom, kandiduje ako nezávislý, Mgr. JURAJ SMATANA z Považskej Bystrice kandiduje za stranu Zmena zdola, Demokratická únia Slovenska.

PETER MARTINÁK, Foto: NRSR; Facebook (LŽ, JL); PM

J. Baška v Dolnej Porube

L. Žabár v Dolnej Porube

J. Lohyňa v Dolnej Porube

ZÁPISNICA Z MIMORIADNEHO ZASADNUTIA OBCÉNEHO ZASTUPITEĽSTVA V DOLNEJ PORUBE DŇA 7. 9. 2013

Starosta obce informoval prítomných poslancov o výsledku rokovania na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ) ohľadom dofinancovania nákladov na výchovu a vzdelávanie žiakov škôl, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie, v našom prípade Základnej školy s materskou školou v Dolnej Porube, ktoré sa uskutočnilo v súlade s § 8c ods. 7 zákona č. 597/2003 Z.z. Zo strany MŠVVaŠ bol predložený návrh na racionalizačné opatrenie – **ukončiť vzdelávanie na druhom stupni základnej školy** od školského roku 2014/2015, ak bude počet žiakov v piatom ročníku nižší ako 15. V zmysle uvedeného zákona ministerstvo na základe predložených údajov o počte žiakov vzdelávaných na našej škole uložilo zriaďovateľovi povinnosť predložiť stanovisko k návrhu zriaďovateľa na prijatie racionalizačných opatrení vo vzťahu k škole za účelom zachovania vzdelávania na základnej škole v našej obci. Starosta obce na základe požiadavky MŠVVaŠ predložil poslancom vypracovaný **návrh zriaďovateľa na prijatie**

racionalizačných opatrení. Poslanci uvedený návrh zobrali na vedomie a poverili starostu obce, aby spracoval návrh na úsporné opatrenia v lehote do 20. 9. 2013 a doručil ho na ministerstvo. Z dôvodu vážnosti existencie vzdelávania na základnej škole v našej obci poslanci navrhli a schválili **finančne prispievať z rozpočtu obce na chod základnej školy** v školskom roku 2014/2015 mesačne 1000 €, čo znamená zapracovať do výdavkovej časti rozpočtu obce Dolná Poruba na rok 2014 finančné prostriedky určené pre základnú školu v celkovom objeme 10 000 €. Starosta obce predložil prítomným návrh o obnovení Zmluvy o nájme hnutelnej veci – **motorového nákladného automobilu PRAGA V3S, fekálneho vozidla**, na základe ktorej Obec Dolná Poruba ako prenajímateľ prenecháva uvedenú hnutelnú vec nájomcovi – obecnému úradu – Pestovateľskej pálenici spol. s r.o. za odplatu, ktorá bude dodatočne určená po finančnom vyčíslení, najneskôr do ďalšieho zasadnutia OZ.

ZUZANA VÁNIOVÁ

AKTUÁLNA TÉMA

Čerpáme eurofondy

Slovo projekty sme v ostatnom období skloňovali veľmi často. Či už na stránkach novin alebo v pléne obecného zastupiteľstva. Od leta obec zbiera prvé ovocie aj v teréne. Revitalizácia z fondov Európskej únie chutí dvojnásobne.

Modernizáciu Dolnej Poruby odštartoval v rámci Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 projekt „Zateplenie stropu kultúrneho domu a drevený prístrešok spevnenej plochy pri kultúrnom dome“, ktorému sme sa osobitne venovali v minulom čísle. V priamej nadväznosti projektu na nádvorí uzrelo svetlo sveta pokladanie novej zámkovej dlažby s palisádami.

PRACOVNÉ LETO

Počas leta stavebné práce pokračovali vo všetkých častiach obce. Zrekonštruovali sa autobusové zastávky aj verejné mosty vrátane opravy a náterov zábradlia. Súčasne prebieha výstavba a rekonštrukcia obecných budov. Ako povedal starosta Miroslav Kopčan, po dvoch rokoch administratívy je v obci konečne čulý pracovný ruch. „Keď som v minulosti informoval občanov, že sme skoro dva roky pracovali na spracovávaní projektov a nič zásadné za nami nie je vidno, dnes je situácia opačná. Ukončili sme zateplenie stropu kultúrneho domu a vybuďovali jeho prístrešok. Nedávno prebehla kontrola z Pôdohospodárskej platobnej agentúry s výborným výsledkom. Taktiež sme zdarne ukončili práce na rekonštrukcii verejného priestranstva – spevnenej plochy pri kultúrnom dome, opravili sme štyri verejné mosty – U Suchých, U Bežákov, pri pekárni a smerom k základnej škole. Taktiež máme za sebou výmenu a vybudovanie siedmich čakární pri autobusových zastávkach. V súčasnosti prebiehajú práce na prístavbe skladu pri obecnom úrade, zateplení a rekonštrukcii interiéru obecného úradu. Tu musím objasniť situáciu v tom zmysle, že školské zariadenia ani bytový fond nie sú zaradené medzi obecné budovy. Teda, ak by si niekto kládol otázku, prečo neriešime tieto budovy, je to len preto, že

projekty sú realizované z finančných prostriedkov rozvoja vidieka. Školské zariadenia v tomto prípade nie sú chápané ako obecné budovy. Na posúdenie sme odovzdali aj ďalšie projekty, ide napríklad o cestu v časti U Suchých – Milošovu ulicu. Tento projekt by mal byť kontrolovaný koncom septembra.“

HAVARIJNÁ SITUÁCIA JE ZAŽEHNANÁ

Okrem čerpania prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka obec oslovila aj Obvodný úrad v Trenčíne. Žiadosť o poskytnutie finančných prostriedkov na opravu spevnenej plochy pred základnou školou si vyžadovala havarijná situácia. Podľa stanoviska zriaďovateľa ZŠ došlo následkom dlhoročných vplyvov počasia – privalových vôd k postupnému prepadávaniu a posunu

spevnenej plochy pred budovou základnej školy a telocvične. Na nádvorí vznikla neprimeraná nerovnosť uložených betónových kociek, kde v prípade ďalšieho užívania žiakov i zamestnancov školy hrozilo riziko úrazov. Obecnému úradu sa cez letné prázdniny podarilo uvedené priestranstvo zrenovovať. „Práce trvali vyše dvoch týždňov. Najprv sme odstránili pôvodný podklad, ktorý bol v dezolátnom stave. Po vymeraní plochy a osadení záhradných obrubníkov sa začalo s navázaním makadamu. Nový podklad bolo potrebné zhutniť šotolinou. Popri ukladaní zámkovej dlažby sme stihli osadiť aj odtokový žľab a opraviť dva zničené schody pred hlavným vchodom. Celkový dojem vylepšila okrasná skalka s palisádami. Musím však zdôrazniť, že okrem zamestnancov obecného úradu nám výrazne pomohol aj nový stavebný stroj v majetku obce, traktor – bager,“ priblížil Milan Suchý, ktorý viedol rekonštrukčné práce. Ako vtipne dodal, počas odstraňovania poškodených kociek natrafil aj na jeden „vzácný“ artefakt – starý otvárač na pivové fľaše.

Podrobnú fotodokumentáciu revitalizácie, ako aj ďalšie fotografie z kultúrno-spoločenského diania v obci nájdete na webe www.dolnaporuba.sk v sekcii fotogaléria.

PETER MARTINÁK, Foto: autor

MEDZI NAMI

Mojimi očami

Život počas letných prázdnin a dovolenkového obdobia v našej obci neustal. Naopak, stáli pred nami viaceré dôležité úlohy. Revitalizácia nádvorja základnej školy, ktoré bolo v havarijnom stave, bola viac ako náročná. S potešením konštatujem, že pre túto náročnú prácu sme získali neúnavného pomocníka, traktor – bager, ktorý nám spoľahlivo slúži aj pri iných prácach. Ďalej sme dokončovali úpravu verejných

mostov, zastávok, začali sa práce na prístavbe skladu pri obecnom úrade i jeho zatepľovaní. Opakovane sme museli opravovať zábradlie na moste do Ondrejčiek, ktoré poškodili vodiči motorových vozidiel. Taktiež sa podarilo vymeniť zábradlie pred kultúrnym domom a opraviť priľahlé betónové obruby nad potokom.

KAUZA „REDUKOVANIE POČTU MALÝCH ŠKÔL“

Verejne známa je situácia ohľadom zachovania výučby na druhom stupni základnej školy, kde Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ) pripravuje opatrenia na zredukovanie počtov tzv. malých škôl. V tejto súvislosti sa uskutočnilo stretnutie rodičov a Rady školy, kde som bol postavený takpovediac pred hotovú vec, ako dofinancovať z rozpočtu obce základnú školu. Tento, mierne povedané, neštandardný postup ma núti zamyslieť sa, komu to poslúžilo. Ako zriaďovateľ základnej školy s materskou školou som sa k návrhu MŠVVaŠ vôbec nevyjadril a stanovisko návrhu MŠVVaŠ sme mali spracované len v pracovnej verzii. Teda žiadny oficiálny výstup z obecného úradu nebol vopred spracovaný a zaslaný na ministerstvo. Aby som dal veci na pravú mieru, ubezpečujem obyvateľov Dolnej Poruby, že naše stanovisko je zachovať vyučovací proces na 1. a 2. stupni ZŠ aj za cenu, že budeme dotovať chod školy na úkor iných činností v obci. Takto znie i uznesenie

z neplánovaného zasadnutia obecného zastupiteľstva zo dňa 7. 9. 2013. V súčasnosti je materiál racionalizačných opatrení na ZŠ spracovaný a pripravený na odoslanie na Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR. V našom najlepšom úmysle je zachovať chod školy aj

z dôvodu, že obec investovala do opráv a rekonštrukcií školy a jej okolia nemalé finančné prostriedky, napríklad v súvislosti s haváriou vodovodného potrubia, opravou schodov na ZŠ aj bytovku, zakúpením interaktívnych tabúl, kompletnou rekonštrukciou kotolne, či haváriou verejného priestranstva pred budovou základnej školy a telocvične.

AKÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE NAOZAJ CHCEME?

Už pravidelne v tejto rubrike upriamujem pozornosť na životné prostredie. Napriek tomu, že sú po celom chotári osadené zákazové tabule vysypávania odpadu, opäť sme riešili priestupok, keď občan žijúci v inej obci, Miroslav Plešivčák, drzo za bieleho dňa vyvážal odpad do Hlbokej (foto na s. 8). Odpad zamaskoval drevinami, ktoré boli pripravené na štiepkovanie. Po zásahu hájníka urbárskej spoločnosti a zástupcu starostu obce veľmi neochotne odviezol odpad späť. Neskôr tieto kroviny zhoreli. Úsudok si urobte sami...

VOĽBY DO VÚC

V posledných mesiacoch intenzívnejšie sledujeme dianie v ústredných orgánoch štátnej správy a samosprávy. Základným postavením týchto orgánov je veľmi zjednodušene povedané – spravovať, riadiť a slúžiť. Všetko v prospech obyvateľov SR. Natíska sa mi otázka, ako je možné, že existujú také priepastné rozdiely pri financovaní jednotlivých obcí. Je prijaté pravidlo, ktorého základ je počet obyvateľov a podľa toho sa financie rozdeľujú (ak sa rozdeľujú). Spomínam si na jedno zhromaždenie starostov a primátorov v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja, kde sa istý starosta domáhal opravy cesty, ktorej 5-kilometrový úsek bol v dezolátnom stave. Podľa zaužívaného pravidla vypočítal, že na základe počtu obyvateľov obce by danú cestu opravovali desať rokov. Už len na tomto príklade možno vidieť, že niečo nie je v poriadku. Myslím si, že základné kritérium môže byť založené na počte obyvateľov, ale ďalšie kritériá musia rešpektovať konkrétne problémy v obciach a na tie treba reagovať podľa závažnosti. Ak sa starosta domáha napríklad opravy cesty, ktorá môže slúžiť ako tankodrom, tak problém treba riešiť ako celok a netlačiť ho roky pred sebou. A takýchto príkladov je oveľa viac.

Keďže sa blížia voľby do orgánov samosprávnych krajov, ako starosta obce sa právom nádejam, že politika a činnosť na tomto stupni musí byť spravodlivejšia k samotným ľuďom a otvorejšia k samosprávam a ich problémom. Zároveň očakávam viac investícií do škôl, športu a celkového rozvoja obcí. Pri tejto príležitosti by som ešte rád upriamil pozornosť na sociálnu oblasť, nakoľko obce nie sú dostatočne vybavené zariadeniami ani prostriedkami, aby sa mohli dôstojne postarať o svojich občanov, ktorí najmä v starobe potrebujú nevyhnutnú opateru. Myslím, že určitá flexibilita v uprednostňovaní a starostlivosti o ľudí s ťažkým životným osudom by mala byť jednou z priorít samosprávneho kraja.

MIROSLAV KOPČAN (starosta obce), Foto: Peter Zeliska; PM

VYHODNOTENIE SEZÓNY 2012/13 V PESTOVATEĽSKEJ PÁLENICI S.R.O. DOLNÁ PORUBA

▪ PÁLENICA

Celkové tržby z pálenia: 174 515,21 €
Spotrebná daň z liehu: 118 998,99 €
Celkom vyrobeného destilátu: 22 036,85 la
Spolu náklady: 25 856,89 €

Výnosy pálenice:

úroky z banky: 3,27 €
tržby z pálenia: 55 516,22 €
Spolu výnosy pálenice: 55 519,49 €

Rozdiel: ZISK + 29 662,60 €

▪ FEKÁL

Prehľad nákladov:

spotreba PHM + olej: 3 244,19 €

opravy a údržba fek. vozidla: 12,19 €

Spolu náklady: 3 256,38 €

Prehľad výnosov:

tržby za vývoz fekálom: 5 879,17 €

Výnosy fekálu: 5 879,17 €

Rozdiel: ZISK + 2 622,79 €

▪ POŠTA PARTNER

Spolu náklady: 7 411,07 €

Výnosy pošty:

refundácia Slov. pošta: 3 845,92 €

príjmy z predaja novín časopisov: 1993,02 €

Spolu výnosy pošty: 5 838,94 €

Rozdiel: STRATA - 1 572,13 €

▪ MULTICAR

Náklady strediska MULTICAR: 859,41 €

Výnosy:

tržby z prenájmu Multicar: 30 €

Výnosy strediska Multicar: 30 €

Rozdiel: STRATA - 829,41 €

CELKOVÉ HOSPODÁRENIE ZA PÁLENIČIARSKY ROK 2012/13

Celkové náklady: 37 383,75 €

Celkové výnosy: 67 267,60 €

Rozdiel: ZISK + 29 883,85 €

ZUZANA VÁNIOVÁ

KULTÚRNY ŽIVOT

Pestré leto v TJ Slovan

Uplynulé leto malo v Telovýchovnej jednote Slovan Dolná Poruba rôzne príchute. Športovou počnúc a pracovnou končiac. Ešte predtým však krátku prestávku medzi jednotlivými sezónami využili hráči – dospelí aj žiaci – s rodinnými príslušníkmi na návštevu bojnickej ZOO. Výlet venovalo vedenie TJ všetkým manželkám, partnerkám a mamám, ktorých „miláčikovia“ takmer každú nedeľu opúšťajú svoje rodiny kvôli futbalovej lopte. Okrem sponzorských príspevkov sa na zájazde finančne podieľali najmä samotní futbalisti zo špeciálneho fondu za tréningové absencie.

Dovolenkové obdobie spestril mužstvu dospelých prípravný zápas na vlastnom štadióne s kvalitným súperom TJ Tatran Horovce, účastníkom V. ligy Sever. Domáci zvíťazili 3:1.

Spolu so štartom nového súťažného ročníka sa v rodine TJ Slovan udialo niekoľko zmien. Kvôli hosťovaniu v MŠK Slovan Trenčianske Teplice opustil káder mužstva kanonier Peter Puček. Opačným smerom zase putoval útočník Martin Švikruha. (Staro)novými tvármi v dolnoporubskom drese sú Ján Ďuriš ml., Simon Huňa a brankár Martin Kapko z Valaskej Belej. Najvýraznejšou premenou však prešiel športový areál. Počas jednej rozsiahlej sobotňajšej brigády sa podarilo upevniť za brány konštrukciu a osadiť nové ochranné siete, natrieť skorodované časti zábradlia, pokosiť okolie budovy s kabinami a chemicky ošetriť hraciu plochu. Vedenie TJ touto cestou ďakuje všetkým členom a dobrovoľníkom, ktorí ochotne priložili ruku k dielu. Špeciálne zväračovci Emilovi Bežákovi a maliarovi Milanovi Suchému. Za finančný príspevok na nákup sietí patrí vďaka starostovi Miroslavovi Kopčanovi, za materiálnu výpomoc (v abecednom poradí) Jurajovi Belákovi (občerstvenie), Tomášovi Gallovičovi (lešenie), Romanovi Hrbáčkovi (občerstvenie), Štefanovi Kapkovi (napínací drôt), Zdenke Kopčanovej (občerstvenie), Vladimírovi Kotešovi (špagát), Christianovi Markovi (postrekový prípravok), Rastislavovi Suchému (občerstvenie), Petrovi Šlesárikovi (postrekový prípravok).

PETER MARTINÁK, Foto: autor

Tragače môžu vyraziť na cesty

Majitelia podomácky vyrobených vozidiel môžu od 1. septembra oficiálne jazdiť po cestách III. triedy, miestnych a účelových komunikáciách a na výnimku aj po cestných komunikáciách I. a II. triedy. Dokonca aj za zníženej viditeľnosti. Stačí im na to zvláštne evidenčné číslo obsahujúce písmeno C.

Novelu zákona č. 8/2009 o cestnej premávke schválili poslanci NR SR na júrovej schôdzi, v polovici júla ju podpísal prezident SR Ivan Gašparovič. Podľa spolupredkladateľa novely Jaroslava Bašku sa výrazne uvoľnia ruky a uľahčí práca stovkám malých hospodárov,

farmárov, majiteľov traktorov, vlečiek a iných podomácky vyrobených vozidiel. Tí dosiaľ riskovali výjazd na cesty za cenu pokuty do výšky 500 eur a dokonca odobratie vodičského oprávnenia až na dobu jedného roka. „Táto legislatívna zmena je reakciou na množstvo podnetov od majiteľov podomácky vyrobených vozidiel, ktoré z rôznych príčin nemali a ani nemohli dostať emisnú, technickú kontrolu a evidenčné číslo. Neboli teda oficiálne schválené na prevádzku v cestnej premávke,“ pripomína Baška. Zároveň dopĺňa, že počet takýchto vozidiel sa v celoslovenskom meradle nedá exaktne špecifikovať, ale napríklad v Trenčianskom kraji je ich v každej väčšej obci priemerne pätnásť až dvadsať.

Majitelia vozidiel však najprv musia vybaviť niekoľko formalít. Po vyplnení žiadosti a dodaní fotodokumentácie môžu od septembra požiadať na príslušnom dopravnom inšpektoráte o vydanie zvláštneho evidenčného čísla obsahujúceho písmeno C na obdobie troch rokov. To ich oprávňuje vyraziť na cesty III. triedy, miestne a účelové komunikácie za nezniženej viditeľnosti. Na cestách I. a II. triedy, alebo za zníženej viditeľnosti budú môcť prevádzkovať vozidlá na základe výnimky, ktorá sa udelí na vymedzený čas a konkrétnu trasu vozidla. „Za vydanie zvláštneho evidenčného čísla bol pôvodne navrhnutý poplatok 33 eur ročne, napokon sme v pripomienkovom konaní presadili predĺženie jeho platnosti na tri roky a branno-bezpečnostný výbor NR SR návrh jednohlasne schválil. Za udelenie výnimky sa platiť nebude,“ upresňuje autor návrhu Jaroslav Baška.

PM, Zdroj a foto: tlacovasprava.sk

O etnografke, ktorá pred 90 rokmi skúmala život v Dolnej Porube

V auguste uplynulo štyridsaťdeväť rokov od úmrtia významnej osobnosti českého i slovenského národopisu, docentky Drahomíry Stránskej.

Drahomíra Stránská sa narodila 8. decembra 1899 v Prahe. Jej otec, talentovaný, avšak chudobný akademický sochár František Stránský (20. IX. 1869 – 22. XII. 1901) zomrel na následky zranenia, ktoré utrpel pri vojenskom potláčaní demonstrácie za všeobecné volebné právo. Matka Olga Absolonová (13. XI. 1872 – 27. X. 1927) pochádzajúca

z národne uvedomelej rodiny, bojovala za práva českých žien, venovala sa publicistike a prekladateľstvu. Drahomírín jediný brat Antonín (1896 - ?) bol odborníkom na dejiny umenia.

Po maturite na pražskom Dívčím gymnáziu sa Drahomíra ďalej vzdelávala na Karlovej univerzite. Hoci študovala slovanské jazyky a literatúru, čoraz viac sa nadchla ľudovou kultúrou. Od roku 1923 vykonávala terénny výskum v Dolnej Porube. Na horami obklopenú dedinku ju upozornil Karel Chotek.

Výsledky Stránskej výskumu predstavuje obširnejšia štúdia s názvom *Dolná Poruba. Príspevky k národopisnej monografii slovenskej vsi*. Vyšla v Sborníku Matice slovenskej pre jazykozpyt, národopis, dejepis a literárnu históriu (rok 1927, roč. 5, seš. 1-2, s. 12-65). Ide o skrátenú verziu práce. Pôvodná práca (228 strán!) sa nachodí v etnografickej pozostalosti (Sbirkový archív fondu

Muž a žena v sviatočnom kroji

národopisného oddelení Národného múzea v Prahe, fond D. Stránská). Bolo by žiaduce preskúmať ju a porovnať s publikovanou verziou.

Štúdia prekvapuje svojou ucelenosťou, takisto ako dôkladným rozborom skúmaných javov. Od geografickej polohy cez stručnú históriu obce prechádza autorka k charakteristike ľudových stavieb. Detailne sa zaoberá krojom, stravou, zamestnaním dedičanov, poľnohospodárskym náradím, domácou výrobou či každodenným životom. Súčasťou štúdie sú fotografie, kresby, tabuľky a plán. Budúcemu autorovi modernej odbornej monografie obce zanechala Stránská hojnosť drahocenných informácií, ktoré neradno obísť.

Už počas vysokoškolských čias pracovala Drahomíra Stránská ako pomocná vedecká sila v národopisnom oddelení Národného múzea. 20. 5. 1932 sa habilitovala ako súkromná docentka pre odbor československého a slovanského národopisu na Karlovej univerzite. V tom istom roku bola poverená vedením spomenutého národopisného oddelenia múzea, kde zotrvala až do roku 1951 (s prestávkou v rokoch 1939 – 1947, keď pracovala ako vedúca Náprstkovo múzea). Ako štátna docentka pôsobila na svojej alma mater v rokoch 1951 až 1960, keď musela odísť do nútenej penzie. Zomrela po ťažkej chorobe 24. augusta 1964 v Prahe.

Stránská venovala svoju pozornosť aj ľudovej kultúre v ďalších obciach Ilavskej kotliny (Valaská Belá, Horná Poruba atď.). V Národopisnom vestníku československém vyšli jej príspevky o Josefovi Mánesovi a Valaskej Belaj (1926), o tkaniciach v Hornej Porube (1926), o zavíť ženskej hlavy a úprave ženského účesu na západnom Slovensku (1927) či o odievacích plachtách v Trenčiansku (1929). V Slovenskom národopise publikovala štúdiu *Zvýšené stavby ve Valašské Belé a Čavoji* (1963).

Do Československej vlastivedy (1936) prispela syntézou o ľudovom odevu, v ktorej, vyčleniac širšie krojové oblasti, charakterizovala jednotlivé odevné typy a ich odlišnosti. Jedna zo sprievodných fotografií zobrazuje mladého muža z Omšenia v halene. Vypracovala *Příručku lidopisného pracovníka* (1936), obsahujúcu praktické pokyny pre národopisný výskum v teréne. Ďalším predmetom jej záujmu bolo ľudové staviteľstvo pod Tatrami. Príležitostne recenzovala diela iných bádateľov. Usporadúvala výstavy, napr. *Slovenské Tatry – kraj i lid* (1932). V podmienkach, ktoré nastali po roku 1948, mnohé jej plány už nebolo možné zrealizovať. Navzdory tomu po sebe zanechala hodnotný odkaz, významný tak pre českú, ako aj slovenskú etnografiu. A pre Dolnú Porubu.

MARTIN MALO, Foto: Encyklopédia ľudovej kultúry Slovenska; Stránská, D.: Dolná Poruba..., s. 56

„PORUBČANÉ JSOU NEDŮVĚŘIVI“ (CESTA ČASOM DO PRVEJ POLOVICE 20. STOROČIA)

D. Stránská: „Porúbka je neveliká ves, zapadlá v horách, chudá a zaostalá. Vzhľad vsi není úpravný, naopak, nepořádný. Dvory jsou plny roztahaných hnojišť, plny rozházeného nerozřezaného dřeva a nářadí, domy jsou otlučené, špinavé. Výstavných budov zde není, škola je v bývalé opravené krčmě. Strava je velmi jednoduchá jak u zámožných, tak i u chudých, rozdíl je jedině v tom, že u chudých bývá hlad. Nejdůležitější potravinou jsou mléko, chléb a brambory. Chléb je v Porúbce vzácný a nemívají ho vždy a všude. Krávy a telata pasou děti každé rodiny zvláště po pastvištích a mezích. Ovce chovají téměř všichni, protože vlna je dosud nezbytná pro oděv. Dost Porubčanů odešlo z domova a usadilo se v Chorvatsku, Rakousích nebo Uhrách. Ženy se vdávají vo věku kol dvaceti let. Povahou jsou Porubčané uzavření a nedůvěřivi. Je to chudý, horský lid, těžkopádný a ostýchavý, který si musí pracně dobývat svůj černý chléb a kterému nikdo cizí dosud nic nedal.“

ŠKOLA NIELEN O ŠKOLE

Novinky spoza katedry

AKTUÁLNY POHĽAD RIADITEĽKY ZÁKLADNEJ ŠKOLY S MŠ

V každom kalendárnom roku jeden školský rok končí a druhý sa začína. Vo všetkých číslach obecných novín pravidelne uverejňujeme informácie o školských podujatiach a aktivitách, v ktorých naši žiaci pod vedením svojich pedagógov prezentujú a reprezentujú nielen sami seba, ale aj našu obec.

S poďakovaním, radosťou, optimizmom a vedomím, že ako riaditeľ, rodič a zároveň aj ako kolegyňa som sa podieľala spoločne so svojimi kolegami – pedagógmi, žiakmi a inými spolupracovníkmi, priateľmi a sponzormi na oslavách 50. výročia základnej školy, som bola hrdá na školu v našej obci – na našu školu. Po ďalších vydarených akciách, júnovej účasti žiakov na Detskom divadelno-folklórnom festivale v Púchove a Olympiáde pre materské školy mikroregiónu Teplička už klopal na dvere nový školský rok 2013/2014.

Čas prázdnin pred jeho začiatkom bol bohužiaľ poznačený medializáciou zoznamu škôl s nadpisom „školy na odstrel“ a nad celým údolím Tepličky sa rozprestrel tieň dohadov, dezinformácií a „zaručených správ a informácií“, že naši žiaci sa budú od školského roka 2014/2015 vzdelávať v susednej obci alebo meste.

V júli 2013 bolo zriaďovateľovi našej základnej školy, Obecnému úradu v Dolnej Porube, prostredníctvom zástupcov Sekcie regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky udelené racionalizačné opatrenie ku školskému roku 2014/2015 – zrušiť vyučovanie na druhom stupni ZŠ, pokiaľ v septembri 2014 nenastúpi do piateho ročníka ku vzdelávaniu 15 žiakov, aj keď tento počet ešte nevstúpil do legislatívnej platnosti.

Po prázdninovej medializácii rušenia škôl som ako riaditeľka základnej školy informovala o danej situácii na prvej pedagogickej porade všetkých zamestnancov základnej školy.

Po slávnostnom otvorení školského roka si na neformálnom stretnutí s pánom starostom Kopčanom zamestnanci základnej školy vypočuli aj jeho vyjadrenie k situácii s načrtnutými možnosťami riešenia.

S uloženým racionalizačným opatrením vo vzťahu k našej základnej škole boli oboznámení zúčastnení na zhromaždení Združenia rodičov a priateľov školy a Rady školy, kde som situáciu vysvetlila. Rovnako pán starosta obce vyjadril svoje stanovisko s víziou riešenia situácie do budúcnosti.

Pretože Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR sú rokovania so zriaďovateľmi základných škôl aj v súčasnosti prezentované ako stále otvorené a predmetom rokovaní sú možnosti, ako zefektívniť a racionalizovať prevádzku základných škôl s nízkym počtom žiakov, verím, že po vstupe zriaďovateľa základnej školy – obecného úradu do diskusie a rokovania s ministerstvom bude vyučovanie na našej základnej škole prebiehať v plnom rozsahu vo všetkých ročníkoch a že Obecný úrad v Dolnej Porube nájde spoločne s ministerstvom východiskové riešenie. Určite je a bude vôľa zaistiť výučbu žiakov druhého stupňa priamo v mieste, kde vyrastajú naše deti. Veď práve s tým účelom, aby naša obec mala svoju školu, aby nemuseli deti dochádzať do inej, bola budova školy postavená. Komentár k procesu, forme a obsahu rokovaní Ministerstva školstva v rušení a racionalizácii základných škôl so zriaďovateľmi nechám na kompetentných zodpovedných osobách

ministerstva, veď každý z nás sme mali a budeme mať možnosť vypočítať si k tejto problematike nespočetné množstvo besied, diskusií, stanovísk, vyjadrení, komentárov a rešerší. Aj keď to s ekonomikou Slovenska nevyzerá dobre, je diskutabilné, prečo konsolidačné finančné opatrenia rezortu štátneho školstva má zdieľať obec.

Naša škola má nielen dlhodobú tradíciu, ale tiež zmysel a svoje opodstatnenie v súčasnosti. So svojim typickým až rodinným charakterom netrpite vo výchovno-vzdelávacom procese anonymitou. Práve nízky počet žiakov umožňuje tak žiadaný individuálny prístup k žiakovi i zákonnému zástupcovi.

Naši žiaci sa spoločne s pedagógmi, rodičmi a ostatnými obyvateľmi obce podieľajú na kultúrnom, športovom i spoločenskom dianí v obci. Aj prípadný školský autobus nie je riešenie, hlavne v zimnom období a zimnom čase, keďže deti II. stupňa z jednotlivých ročníkov pri inom počte vyučovacích hodín a rozvrhu budú musieť na seba čakať a z toho zákonite vypláva otázka kde a ako dlho. Nehovoriac aj o nákladnej prevádzke budovy počas chladných mesiacov.

V obci si vážime všetkého, čoho sme dosiahli svojou prácou, úsilím, trpezlivosťou a vôľou. A do obce patrí aj škola a škôlka. Nezapriem v sebe vyučujúcu geografie. Obec je síce posledná smerom od Trenčianskej Teplej, ale prvá od prameňa Tepličky. Takže záleží len na tom, ktorý koniec alebo začiatok si kto vyberie. A ja viem, že sme si vybrali už dávno. Sme prvá obec od prameňa. Problémy boli, sú aj budú. Sú od toho aby sa riešili. A v Dolnej Porube sa zatiaľ všetky dарило vyriešiť ku spokojnosti občanov.

V školskom roku 2013/2014 sa v našej škole vzdeláva 72 žiakov. V materskej škôlke je plný možný stav – 24 žiakov. Školský rok sme mohli vo svojej škole začať kráčajúc po novo osadenej dlažbe pred vstupom do budovy školy, za finančného príspevnia obecného úradu. Nemalé finančné prostriedky zainvestovali aj rodičia do celkovej revitalizácie chlapčenských sociálnych zariadení so zabezpečením teplej vody. Obecný úrad sa v spolupráci so základnou školou podieľal aj na financovaní dvoch interaktívnych tabulí, ktoré sa budú žiakmi využívať už od októbra, po inštalácii všetkých sprievodných informačno-komunikačných technológií a zakúpení programov. Touto cestou zároveň vítam nových kolegov v pedagogickom zbore – Mgr. Záferovú, Mgr. Gašparkovú a Mgr. Fedorovú. Všetkých nás síce čaká veľa práce, ale aj zaujímavých zážitkov, skúseností a stretnutí.

PAVLÍNA VAKOŠOVÁ (riaditeľka ZŠ s MŠ), Foto: archív ZŠ

SÚKROMNÁ ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA (SZUŠ) OMŠENIE, ELOKOVANÉ PRACOVISKO DOLNÁ PORUBA, ponúka v školskom roku 2013/14 tri odbory – hudobný, výtvarný a tanečný. Škola poskytuje umelecké vzdelanie deťom v obciach Omšenie a Dolná Poruba, pričom od svojho vzniku v roku 2006 sa zapája do formovania detí a mládeže obcí a napomáha k kvalitatnému kultúrno-spoľenskej klímy. **Vyučuje sa** hra na hudobných nástrojoch (klavír, keyboard, akordeón, gitara – klasická a všetky druhy elektrickej gitary, zobcová flauta, priečna flauta, klarinet, saxofón, trúbka) ďalej kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, fotografia, počítačová grafika a v rámci tanečného odboru hudobno-pohybová príprava, základná tanečná príprava a ľudový tanec.

KONTAKT: 032/6597 091, 0915 766 513, suzus@azet.sk, www.dolnaporuba.sk/vzdelavanie/zus.

ELENA BURANOVÁ

MOZAIKA

TRIASLA SA ZEM

V sobotu, 20. 7. 2013, o 22.13 h LSEČ došlo asi tri kilometre severovýchodne od Bánoviec nad Bebravou k zemetraseniu s lokálnym **magnitúdom 2,5**. Ako na svojom webe potvrdil Geofyzikálny ústav Slovenskej akadémie vied, zemetrasenie bolo zaznamenané seizmickými stanicami slovenskej Národnej siete seizmických staníc a Lokálnej seizmickej siete východné Slovensko. **Zemetrasenie trvalo pár sekúnd** a bolo pocítené aj obyvateľmi okolitých obcí – Valaskej Belej, Uhrovca, Nitrianskych Sučian i Dolnej Poruby. Podľa dostupných informácií z Obecného úradu v Dolnej Porube zaznamenali niektorí občania našej obce slabý záchvev alebo otrasy v dome.

PETER MARTINÁK

PRÍRODA ALEBO KONTAJNER?

Blížšie informácie: s. 4.

OBEC HĽADÁ HLAVNÉHO KONTROLÓRA

Obec Dolná Poruba vyhlasuje v súlade s ustanovením §18a zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a predpisov **voľbu hlavného kontrolóra Obce Dolná Poruba**, ktorá sa bude konať dňa 29. 10. 2013 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva Dolná Poruba. Kandidát/ka na funkciu hlavného kontrolóra doručí do podateľne obecného úradu svoju písomnú prihlášku s požadovanými náležitosťami a prílohami najneskôr **do 14. 10. 2013 do 15.00 h** na adresu: Obec Dolná Poruba, Obecný úrad č. 61, 914 43, v zalepenej nepriehľadnej obálke výrazne označenej nápisom: „**Voľba hlavného kontrolóra – neotvárať**“.

Podrobnosti ohľadom kvalifikačných predpokladov kandidátov a náležitostí prihlášky sú dostupné na obecnom úrade.

OcÚ DOLNÁ PORUBA

UPOZORNENIE

Obec Dolná Poruba oznamuje občanom, že bude na svojej webovej stránke, vo vývesných skrinkách a na úradnej tabuli pri Obecnom úrade v zmysle § 52 zákona č. 563/2009 Z. z. Zákon o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **zverejňovať zoznam daňových dlžníkov** za daň z nehnuteľnosti, psa a odvoz komunálneho odpadu. Nedoplatky môžete uhradiť na obecnom úrade v úradných hodinách, najneskôr však do 31. 10. 2013.

OcÚ DOLNÁ PORUBA

Ste literárne NADANÝ, kopla Vás MÚZA alebo máte zaujímavý TIP NA REPORTÁŽ? Dajte nám o sebe vedieť a staňte sa externým REDAKTOROM obecných novín!

**Kontakt: 032/6597257,
dolnoporubskyhlas@centrum.sk**

Zimný cyklus odvozu odpadu

Naplánovaný týždňový (zimný) cyklus vývozu smetných nádob, resp. odvozu komunálneho odpadu v roku 2013 sa uskutoční v nasledovných dňoch: 4. 11., 11. 11., 18. 11., 25. 11., 2. 12., 9. 12., 16. 12., 23. 12., 30. 12. (nádoby označené modrou nálepkou), resp. 11. 11., 25. 11., 9. 12., 23. 12. (nádoby označené ružovou nálepkou). Firma **Marius Pedersen, a.s.** oznamuje občanom, že v nepárnych týždňoch sa môže vývoz odpadu v zimnom období posunúť na utorok.

OcÚ DOLNÁ PORUBA

Naše spoločenstvo

V období 1. 7. – 30. 9. 2013 sa medzi nás narodila:

ALŽBETA MARUŠINCOVÁ,

a navždy nás opustili:

JÁN ĎATKO,

JOZEF BAVLNKA,

PAULA DORUŠINCOVÁ, ROD. TVRDOŇOVÁ.

Sviatosť manželstva uzavreli **Eva Bačíková** z Dolnej Poruby a **Pavol Vidiš** z Hrabušíc. K trvalému pobytu v obci sa prihlásila **Matilda Jankovičová**, rod. Suchá zo Srbska a **Vlasta Ďuračková**, rod. Horňáková z Dubnice nad Váhom.

Stav obyvateľov obce k 30. 9. 2013 predstavuje: **802**, z toho 416 mužov a 386 žien.

OcÚ DOLNÁ PORUBA

BLÍŽIA SA VOĽBY DO VÚC

Voľby do orgánov samosprávnych krajov sa uskutočnia v sobotu, 9. novembra 2013. Na hlasovacom lístku na voľby **predsedu** môže volič zakrúžkovať poradové číslo iba jedného kandidáta. Na hlasovacom lístku na voľby **poslancov** zastupiteľstva môže volič zakrúžkovať najviac toľko poradových čísiel, koľko poslancov má byť v príslušnom volebnom obvode zvolených (počet je uvedený na hlasovacom lístku).